

Huvudman

Nyhemsskolan-Varbergs Kristna skola, ekonomisk förening,
769606-8431
maria.flising@nyhemsskolan.se

Ärendet

Tillsyn av den fristående grundskolan Nyhemsskolan i Varbergs kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2024 inlett en riktad tillsyn av grundskolan Nyhemsskolan med huvudmannen Nyhemsskolan-Varbergs Kristna skola, ekonomisk förening, belägen i Varbergs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Nyhemsskolan följer gällande bestämmelser om eventuella konfessionella inslag i undervisningen respektive utbildningen. Skolinspektionen har även kontrollerat om verksamheten följer bestämmelserna om att undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund.

Skolinspektionen har genomfört ett oanmält besök på skolenheten den 17-18 april 2024. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektor samt lektionsobservationer den 17-18 april 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans policy för konfessionell inriktning, information till vårdnadshavare om konfessionella inslag, påskrivna samtycken från vårdnadshavare samt kursplan och läromedel för skolans val. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar i intervju att lärarna, exempelvis på biologilektionerna, är tydliga med att förklara att evolutionsteorin är den vetenskapliga förklaringen. Eleverna berättar att de vet att vissa lärare är troende men att lärarnas undervisning inte påverkas av detta. Eleverna ger också exempel på att de i religionsämnet går igenom alla världsreligionerna och de

berättar också att det inte märks i undervisningen att skolan är en kristen skola.

Samtliga lärare berättar i intervju att de är tydliga med vad som är tro och vad vetenskapen säger. De har till exempel diskuterat skapelseberättelsen och evolutionsteorin med eleverna och är noga med att lära ut att evolutionsteorin är den vetenskapliga förklaringen. Lärarna berättar att de följer läroplaner, kursplaner och de mål som styr undervisningen och att de ser till att allt centralt innehåll kommer med.

Rektor uppger att skolans undervisning inte påverkas av att skolan har en konfessionell inriktning och att undervisningen utgår ifrån vetenskapen. Rektor berättar också att lärarna går igenom allt centralt innehåll i de olika ämnena.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår bland annat att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att för varje ämne ska en kursplan gälla.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen (2011:185) framgår att för grundskolan gäller en läroplan.

Av läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22) framgår att skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. (Lgr 22, avsnitt 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet)

Av Lgr 22 framgår kursplaner, centralt innehåll samt betygskriterier för respektive ämne i grundskolan. (Lgr 22, avsnitt 5. Kursplaner)

Skolinspektionens bedömning

Det har inte framkommit annat än att undervisningen, i de ämnen som granskats under tillsynen, uppfyller författningarnas krav på att undervisningen ska vara saklig, allsidig och bygga på vetenskaplig grund. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Konfessionella inslag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Konfessionella inslag på skolan

Eleverna i lågstadiet berättar att de har morgonsamling innan skolan varje dag och att de på morgonsamlingen ibland läser ur Bibeln. Eleverna i mellanstadiet berättar att de oftast har morgonsamling. Eleverna i högstadiet berättar att de har morgonsamling varje dag och att vissa lärare läser ur Bibeln på morgonsamlingen och att andra lärare har morgonsamling som ett trevligt sätt att starta dagen på. Eleverna berättar också att de har kristendomskunskap på schemat. Vidare säger elever att det inte märks på andra lektioner att det är en kristen skola.

Lärare uppger i intervju att det enbart är under morgonsamling som konfessionella inslag kan förekomma och att undervisningen inte påverkas av att det är en konfessionell skola. Lärare berättar också att de inte har haft samlingen för hela skolan, som det står om i informationen, på några år.

Rektor uppger i intervju att lärarna har morgonsamling varje dag och att den kan se olika ut beroende på i vilken årskurs och vilken lärare som håller i den. Rektor berättar också att det inte förekommer några andra konfessionella inslag i utbildningen än de som finns i den skriftliga informationen.

Skolinspektionen har begärt in skolans skriftliga information om konfessionella inslag. Skolan har inkommit med ett dokument benämnt "Frivillighet av konfessionella inslag". I skolans skriftliga information anges att undervisningen på skolan alltid kommer att vara fri från konfessionella inslag men att det i utbildningen får förekomma konfessionella inslag. I informationen anges att de konfessionella inslag i utbildningen som de har på skolan är morgonsamling före skoltid och gemensam morgonsamling för hela skolan någon gång per termin.

Kristendomskunskap

Av skolans hemsida och av scheman som Skolinspektionen har begärt in framgår att det på skolan finns skolans val, som består av kristendomskunskap. Skolinspektionen har begärt in och tagit del av skolans skriftliga beskrivning av hur skolan har planerat och lagt upp kristendomskunskapen. Av denna framgår att fördjupningen främst bygger på ämnet religionskunskap och följer dess syfte, centrala innehåll och betygskriterier men att de också har hämtat ur de övriga samhällsorienterade ämnenas syfte, centrala innehåll och betygskriterier.

Rektor berättar i intervju att kristendomskunskapen är en fördjupning av främst ämnet religion. Vidare anges i skolans skriftliga beskrivning, vilket också lärare och rektor säger i intervju, att kristendomskunskapen är ett kunskapsämne och att undervisningen i ämnet är icke-konfessionell.

Avgränsning av de konfessionella inslagen

Elever berättar i intervju att de har morgonsamling på schemat. Eleverna uppger att lärarna är tydliga och säger till när morgonsamlingen börjar och slutar, även om lärare gör det på lite olika sätt.

Lärare berättar i intervju om olika sätt att göra det tydligt för eleverna när morgonsamlingen börjar och slutar. Lärare berättar att de som exempel kan tända ett ljus för att markera att samlingen börjar och sedan släcka det när samlingen är slut, eller att de sitter på en speciell plats under morgonsamlingen. Lärare uppger att de håller morgonsamlingen avskild från undervisningen och att till exempel information om vad de ska göra i skolan under dagen inte ges på morgonsamlingen, utan först efter att samlingen avslutats.

Rektor uppger att hen pratar med sin personal om hur undervisningen ska bedrivas med anledning av att de är en skola som har konfessionella inslag och att de inför tillsynen har tittat över att de följer lagen. Rektor uppger att lärarna inte ska informera om vad som ska hända under veckan på morgonsamlingen och att hen upplever att avgränsningen är tydlig.

Frivillighet

Elever berättar att det är frivilligt att vara med på morgonsamlingen.

Lärare och rektor berättar att morgonsamlingen är frivillig och att de noterar om en elev är med på morgonsamlingen för att säkerställa att det inte hänt eleverna något på vägen till skolan.

I skolans skriftliga information om konfessionella inslag anges att de konfessionella inslagen som förekommer i utbildningen är frivilliga att delta i. Skolans skriftliga information innehåller fält där elevers vårdnadshavare kan skriva på om de ger tillstånd alternativt inte ger tillstånd till att deras barn får delta i konfessionella inslag i skolans regi. Huvudmannen har efter Skolinspektionens besök inkommit med en ny skriftlig information där det även finns ett fält där elever kan skriva under dokumentet.

Rektor berättar i intervju att hen alltid frågar nya elever om de är medvetna om att det är en konfessionell skola och om de vet vad det innebär. Vidare uppger rektor att eleverna då även informeras om att det är frivilligt att delta i skolans konfessionella inslag. Rektor berättar att skolan varje år skickar ut den skriftliga informationen till vårdnadshavarna.

Elever uppger att de elever som inte vill vara med på morgonsamlingen kan sitta utanför tills läraren säger till. Lärare uppger att om en elev inte vill vara med på morgonsamlingen ska det finnas ett bra alternativ och de har pratat om att de då kan lyfta innehåll i läroplanen. Rektor uppger att om en elev inte vill vara med på morgonsamlingen kan eleven sitta utanför eller gå till elevhälsan.

I skolans skriftliga information om konfessionella inslag anges att för de elever som inte känner sig bekväma med att delta i de konfessionella inslagen på skolan kan skolan erbjuda alternativa pedagogiska aktiviteter. Som exempel anges att elever tillsammans med personal ur elevhälsan kan studera läroplanens inledande kapitel om skolans värdegrund och uppdrag.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 skollagen framgår att med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag.

Av 1 kap. 7 § skollagen framgår att undervisningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara icke-konfessionell.

Av 1 kap. 7 a § skollagen framgår att om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med de begränsningar som följer av 7 b och 7 c §§.

Av 1 kap. 7 b § skollagen framgår att deltagandet i konfessionella inslag alltid ska vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta. Ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag.

Av 1 kap. 7 c § skollagen framgår att vid fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven.

Av 1 kap. 7 d § skollagen framgår att information enligt 7 c § ska innehålla uppgifter om

1. vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma,
2. vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår enligt 7 b § tredje stycket, och
3. en påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt enligt 7 b § andra stycket.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att arbetet med konfessionella inslag på skolan uppfyller författningarnas krav. Det framkommer att undervisningen på skolan är fri från konfessionella inslag. Det framkommer också att de konfessionella inslag som förekommer är avgränsade från övriga delar av utbildningen, att vårdnadshavare och elever i mellanstadiet och högstadiet fått skriftlig information om de konfessionella inslagen och att det är frivilligt att delta i de konfessionella inslagen på skolan. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Henrik Gustavsson

Föredragande
Signerat av: Henrik Gustavsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jenny Lind medverkat.